

จับตาสังคมชนป่า 'ก๊วยบุรี' ชาฟารีเมืองไทยสู่มรดกโลก

ทรงเกียรติ
ลิมอรุณรักษ์

พงษ์พันธ์
วิเชียรสมุทร

๖๓

ต องยอมรับว่าในอดีตผืนป่ากุยบุรี ในพื้นที่ใกล้ ชายแดนไทย-พม่า ที่ จ.ประจวบคีรีขันธ์ มีความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศวิทยาที่มีความหลากหลาย เป็นที่อาศัยของสัตว์ป่าหายากและใกล้สูญพันธุ์จำนวนมาก กระทั่งปัจจุบันได้รับการขนานนามให้เป็น “กุยบุรี ซาฟารีเมืองไทย” แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ

ล่าสุดผืนป่ากุยบุรีได้รับความสนใจอีกครั้ง หลังเจ้าหน้าที่พบซากกระทิงป่า จำนวน 22 ตัว ตายอย่างมีปริศนา ในพื้นที่โครงการฟื้นฟูสภาพป่าสงวนแห่งชาติป่ากุยบุรี อันเนื่องมาจากพระราชดำริ หรือ “โครงการกุยชूर” ซึ่งเดิมเป็นพื้นที่เช่าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ประจวบคีรีขันธ์ เช่าที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 21,875 ไร่ จากกรมป่าไม้เพื่อนำมาจัดสรรให้ชาวบ้านในหมู่บ้าน ตัวอย่างบ้านรวมไทย ต.หาดขาม ใช้เป็นที่อยู่อาศัย รวมทั้งจัดสรรให้นายทุนเช่าพื้นที่เพื่อทำการเกษตร

แต่หลังจากปี 2540 มีปัญหาช้างป่าหลายตัวถูกฆ่าตาย เพราะมีการวางยาพิษในไร่สับปะรด รวมทั้งการฆ่าเผาถังยางช้าง พื้นที่เช่าประมาณ 8,000 ไร่ และพื้นที่ที่นายทุนบุกรุกเพิ่มอีกบางส่วนจึงถูกเรียกคืน เพื่อกลับมาฟื้นฟูสภาพเป็นโครงการตามพระราชดำริ และในอนาคตเตรียมควบรวมกับพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติกุยบุรีที่กำลังจะได้รับการประกาศให้เป็นมรดกโลก

เมื่อตรวจสอบข้อมูลย้อนหลังการเช่าพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ระหว่าง อบจ.ประจวบคีรีขันธ์และกรมป่าไม้ ซึ่งมีสัญญาเช่า 30 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 17 ตุลาคม 2527 ในยุคที่ บรรลอม กุชชกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดขณะนั้น เป็นผู้ลงนามในสัญญาเช่ากับกรมป่าไม้

เกี่ยวกับเรื่องนี้ ทรงเกียรติ ลัมมอรุณรักษ์ นายก อบจ.ประจวบคีรีขันธ์ แจกแจงว่า การเช่าพื้นที่ป่าเริ่มต้นในช่วงที่ผู้ว่าราชการจังหวัด ยังทำหน้าที่นายก อบจ.โดยตำแหน่ง แต่หลังจากมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจการบริหารของ อบจ.ในปี 2541 กำหนดให้นายก อบจ.ต้องมาจากการเลือกตั้ง ยอมรับว่าผู้บริหาร อบจ.ทุกรายซึ่งทำหน้าที่จนถึงปัจจุบัน ไม่ได้เก็บค่าเช่าพื้นที่ตามเงื่อนไขที่กำหนด เพราะทราบว่าในพื้นที่เช่ามีปัญหาหลายประการ และทราบว่าปัจจุบันมีการซื้อขายเปลี่ยนมือจากผู้เช่ารายเดิม เพื่อปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมัน

“ทั้งนี้ เจตนาของ อบจ.ต้องการคืนพื้นที่ให้กับกรมป่าไม้ เพื่อนำไปบริหารจัดการตามความเหมาะสมก่อนหมดสัญญาเช่า 30 ปี ซึ่งสภา อบจ.ได้มีมติให้ความเห็นชอบเพื่อคืนพื้นที่แล้ว ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2545 แต่ขณะนี้การรับมอบคืนพื้นที่ป่ายังไม่คืบหน้า ซึ่งก่อนหมดสัญญา

วิระ
ศรีวิadhanะกุล

ศรีสวัสดิ์
บุญมา

ประกอบด้วย หมู่บ้านพุดอน บ้านย่านซื่อ และบ้านรวมไทย หากปรากฏข้อเท็จจริงตามสัญญาเช่าก็ไม่มีปัญหา แต่ทราบว่าที่ผ่านมาในการเช่าพื้นที่แปลงใหญ่ของกลุ่มนายทุนมีการซื้อขายสิทธิ หรือให้เช่าช่วง ในส่วนนี้หากพบว่าผิดสัญญา ก็จะต้องเรียกคืนเพื่อนำพื้นที่กลับมาฟื้นฟูสภาพป่าให้กลับมามีความสมบูรณ์ และคาดว่าจะบางพื้นที่ที่ทำผิดเงื่อนไขและถูกเรียกคืน อาจจะมีการนำมวลขนออกมาต่อต้านจากกลุ่มที่เสียผลประโยชน์

ทั้งนี้...จากการตรวจสอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ในพื้นที่บ้านรวมไทย พบว่ามีหนังสืออนุญาตการใช้ที่ดิน เล่มที่ 59 ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 17 ตุลาคม 2527 มีเงื่อนไขสำคัญจำนวน 9 ข้อ สำหรับเงื่อนไขสำคัญระบุว่า ผู้อนุญาตต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ การสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ต้องยินยอมให้เจ้าหน้าที่ป่าไม้เข้าไปตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขได้ทุกโอกาส ต้องใช้พื้นที่บริเวณที่ได้รับอนุญาตเพื่อกิจการที่ขออนุญาตเท่านั้น จะนำไปใช้ใน

กิจการอื่นมิได้ หากผู้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข กรมป่าไม้จะสั่งเพิกถอนหนังสืออนุญาตได้ โดยผู้รับอนุญาตจะฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายใดๆ ไม่ได้ แต่ที่สำคัญขณะนี้กรมป่าไม้ยังไม่ได้รับคืนพื้นที่ดังกล่าว

เรื่องนี้ นิทัศน์ จันทร์ทอง เจ้าพนักงานป่าไม้อาวุโส สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อม (ทส.) จ.ประจวบคีรีขันธ์ เผยว่า ขณะนี้อยู่ระหว่างการสำรวจข้อมูลการทำสัญญาเช่าที่ดินจากคณะทำงานระดับอำเภอ โดยมี พงษ์พันธ์ วิเชียรสมุทร นายอำเภอกุยบุรี เป็นประธาน เบื้องต้นทราบว่ามีปัญหาทำผิดเงื่อนไขสัญญาเช่า โดยเฉพาะการปลูกป่าตามระยะเวลาที่กำหนดในโซนที่นายทุนเช่าปลูกพืชไร่ และมีการเปลี่ยนแปลงผู้เช่าสิทธิ รวมทั้งการบุกรุกที่ดินเพิ่ม และคณะทำงานอยู่ระหว่างรอผลสรุปจากการตรวจสอบในระดับอำเภอ

ขณะที่ “พงษ์พันธ์” นายอำเภอกุยบุรี ในฐานะประธานอนุกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงระดับอำเภอเสริมว่า ขณะนี้อยู่ระหว่างการตรวจสอบการครอบครองสิทธิทั้ง 3 โซนในหมู่บ้านพุดอน บ้านย่านซื่อ และบ้านรวมไทย โดยพิจารณาเอกสารหลักฐานจากสัญญาเช่าเดิมที่ทำไว้กับ อบจ.ตั้งแต่ปี 2527 หากพบว่าผู้ครอบครองสิทธิไม่ตรงตามสัญญาเช่ากรมป่าไม้ ไม่ปลูกป่าตามเงื่อนไข รวมทั้งการขายสิทธิเปลี่ยนมือของกลุ่มนายทุน ก็จะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนของทางราชการ

ด้าน ศรีสวัสดิ์ บุญมา กำนันตำบลหาดขาม อ.กุยบุรีระบุว่า การส่งมอบคืนให้กรมป่าไม้จะมีปัญหาในการตรวจสอบการครอบครองกรรมสิทธิ์ เนื่องจากนายทุนรายใหญ่ที่มีสัญญาเช่าที่ดินแปลงใหญ่ เนื้อที่ตั้งแต่ 200-500 ไร่ เพื่อนำมาปลูกสับปะรด โดยเช่าในราคาถูก เมื่อทราบว่ามีปัญหากรมป่าไม้จึงนำที่ดินมาขายต่อให้นายทุนสวนยางพาราจากภาคใต้ ในช่วงที่ยังมีราคาแพง โดยผู้ซื้อทั้งหมดไม่ทราบที่มาของที่ดินดังกล่าว และจะเป็นปัญหาเป็นอย่างมากในการคืนสิทธิเมื่อครบ 30 ปี เนื่องจากผู้เช่าที่เป็นผู้ทำสัญญานำที่ดินมาคืนให้หน่วยงานรัฐได้อย่างไร เพราะขายสิทธิไปให้บุคคลอื่นแล้ว

ขณะนี้ แม้ว่าบริเวณพื้นที่เช่าจะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตายของกระทิง 22 ตัว แต่พบว่ากำลังจะมีปัญหามานปลาย จากการเช่าใช้พื้นที่ดังกล่าวโดยผิดเงื่อนไขอย่างยาวนาน และหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องแสดงความรับผิดชอบร่วมกัน ในการบริหารจัดการที่ล้มเหลวในการใช้พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ หลังจากสัญญาเช่าจะสิ้นสุดลงในเดือนตุลาคม 2557 นี้

สุรยุทธ์ ยงชัยยุทธ

เช่าจะต้องมีการสรุปรายละเอียดของปัญหาอุปสรรคทั้งหมด เพื่อแก้ไขร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง”

ก่อนหน้านี้ วิระ ศรีวิadhanะกุล ผู้ว่าราชการจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีคำสั่งจังหวัดที่ 489/2554 เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2554 แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาดินป่าที่ถูกบุกรุกบริเวณบ้านรวมไทย เนื่องจากมีปัญหาดินบุกรุกที่ดินเพิ่ม และมีการซื้อขายเปลี่ยนมือจำนวนมาก ขณะที่อำเภอกุยบุรีไม่ทราบแนวเขตของพื้นที่ที่กรมป่าไม้อนุญาต จึงมีปัญหาในการดำเนินคดี

สำหรับอำนาจหน้าที่ของกรรมการชุดดังกล่าว จะแก้ไขปัญหาดินแนวเขตพื้นที่ที่กรมป่าไม้อนุญาตให้ อบจ.ใช้ประโยชน์ หาแนวทางเสนอกรมป่าไม้ กรม อบจ.ขอคืน

พื้นที่ก่อนกำหนดสัญญาเช่า ตั้งแต่วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2545 ตามมติ สภา อบจ.หาแนวทางแก้ไขปัญหาดินซื้อขายที่ดินให้นายทุน ทั้งบริเวณที่ได้รับอนุญาตและนอกพื้นที่ซึ่งผิดกฎหมาย

ล่าสุด “วิระ” ได้ออกมายอมรับกับสื่อมวลชนว่า การเช่าที่ดินแปลงนี้ถูกละเลยมานานมาก ทั้งการจ่ายค่าเช่า การตรวจสอบเงื่อนไขการเช่าใช้ประโยชน์ แต่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องร่วมกันแก้ไขปัญหาดิน โดยขอความร่วมมือจากกรมป่าไม้ และต้องมีหลักการในการแก้ไขปัญหาดินโดยใช้หลักกฎหมาย ขณะนี้ได้รับรายงานว่าคณะกรรมการระดับอำเภออยู่ระหว่างการสำรวจเป็นรายแปลงทุกโซนที่แบ่งให้เช่า สำหรับพื้นที่เช่าของชาวบ้านใน ต.หาดขาม

